

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilişim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri

Mehmet Aksüt¹, Ahmet Alperen Keyvanoğlu² Çiğdem Balıkcı²

¹Mega Eğitim Danışmanlık Merkezi, Uşak

² Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi

dr.aksut@gmail.com,
090414005@usak.edu.tr,
100418021@usak.edu.tr

Özet: Teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir hıza ulaştığı günümüzde insanlığı etkileyen ve ondan etkilenen bir güç olarak teknoloji hayatımızın her alanına dahil olmuştur. Eğitim hizmetleri, bireye meslek kazandırmadan önce, meslekte kullanacağı bilişim teknolojilerinden haberdar etmesi, bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik faaliyetleri bakımından önemlidir. Burada hizmetlerden en çok etkilenen öğrencilerin görüşleri, sektörlerin işleyişi bakımından büyük öneme sahiptir.

Araştırmanın amacı; sınıf öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerine ilişkin görüşlerinin değerlendirmesidir. Araştırmanın evrenini sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileri, örneklemini ise Uşak Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileri (337 öğretmen adayı) oluşturmaktadır.

Araştırma verilerine göre, adayların % 47.77'si bilgisayar/interneti iyi düzeyde kullanabilmekte, % 39.47'ü bilgisayar/interneti eğitim amaçlı kullanmaktadır. “Öğretmenler Bilgisayar/İnternet ile Ders Vermeye Hazırdır” görüşü (2,22 ağırlıklı ortalama ile) en düşük değerde iken, “Hizmet Öncesinde Öğretmen Adaylarına Daha fazla Bilgisayar Eğitimi Verilmelidir” görüşü (3,89 ağırlıklı ortalama ile) en yüksek değere ulaşmaktadır.

Sınıf öğretmeni adaylarına verilen bilişim teknolojileri derslerinin yetersiz olduğu sonucu ortaya konulmuştur. Hizmet öncesinde öğretmen adaylarına daha fazla bilgisayar eğitimi verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilişim, Teknoloji, Eğitim Teknolojileri, sınıf öğretmenleri

A New Approach for Quality Function Deployment: An Application

Abstract: Quality Function Deployment is a quality development method which is used for new product design or improvement of existing product and at the same time Quality Function Deployment provides reflecting customer's needs and requirements on product. Until now many Quality Function Deployment applications are based on calculatiin in which correlation for technical requirements and customer's needs are not considered together. For the ones which considers the correlation, more complex approaches are used. In this study unlike other application one more simplistic approach is used so both correlation for technical requirements and customer's needs are considered.

Keywords: Quality Function Deployment, Product Design, Correlation, Digital Camera.

1. Giriş

Teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir hıza ulaştığı günümüzde insanlığı etkileyen ve ondan etkilenen bir güç olarak teknoloji hayatımızın her alanına dahil olmuştur.

Bilim ve teknolojideki gelişmeleri yakından izleyerek onlardan yararlanabilmek, çağdaş toplum olmanın ön koşuludur. Günümüz toplumlarında bireylerin teknolojiye yönelik gereksinimleri her zamankinden daha çok önem kazanmıştır. Çağdaş eğitimin öncelikli görevlerinden biri de teknolojiyi kullanan ve üreten bireyler yetiştirmektir. [1]

Bilişim kavramının en önemli parametrelerinden biri de hiç kuşkusuz bu teknolojiye yön verecek eğitimli kullanıcılarıdır. Bu eğitimin başlangıcı ise Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı'dır. Bu çalışmada, Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni 2007 ÖSS Sınavı ile kazanarak gelen ortaöğretim mezunu öğrencilerden 2440 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilerek il ve bölge bazında sonuçlar çıkarılarak yorumlar yapılmıştır. Yapılan yorumlar sonucunda ise orta öğretim mezunu bu öğrencilerin bilgisayar okur-yazarlığını gösteren bir Türkiye haritası elde edilmiştir. Tüm elde edilen sonuçlar, Üniversitelerde verilmekte olan Temel Bilgi Teknolojileri eğitiminin içeriğinin güncellenmesi çalışmalarına da ışık tutacaktır. [2]

Bilgisayarın ve internetin etkin bir şekilde kullanılması için öncelikle bilgisayarlara ve internete yönelik tutumların bilinmesi gerekir. Çünkü herhangi bir yeniliğin kullanılmasına yönelik önemli engeller arasında kullanıcıların yeniliğe karşı olumsuz tutumları yer almaktadır. [3]

Bilgisayar eğitim öğretimde çeşitli materyaller geliştirme, sunum, iletişim ve veri transferi, kişisel öğretim aracı olarak kullanılmaktadır.

Bilgisayar okuryazarlığının bu kadar önemli olduğu öğretmenlik mesleğinde öğretmen ya hizmet öncesi ya da hizmet içi eğitimle bu yeterliği kazanabilecektir. Halen eğitim fakültelerinde 1 . ve 2. Yarıyıl da 2 saat teorik 2 saat uygulama olarak verilmektedir. [4]

Eğitim hizmetleri, bireye meslek kazandırmadan önce, meslekte kullanacağı bilişim teknolojilerinden haberdar etmesi, bilişim teknolojilerinin kullanımına yönelik faaliyetleri bakımından önemlidir. Burada hizmetlerden en çok etkilenen öğrencilerin görüşleri, sektörlerin işleyişi bakımından büyük öneme sahiptir.

Öğretmen yetiştirmede izlenen eğitim programlarının oluşumunda mesleki yeterlikler ön plandadır. Öğretmenin eğitim öğretim etkinliklerinde çağın gereklerine uygun olarak teknolojiyi kullanmasındaki becerisi, onun öğretmenlikteki mesleki yeterlik düzeyini yansıtmaktadır. Öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerini kullanmaya ve bu konuda yeterli olup olmadıklarına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesinde yarar görülmektedir. [5]

İnsanlara kısa sürede daha fazla bilgiye ulaşma ve paylaşmayı sağlayan bilişim teknolojileri herkes gibi üniversite öğrencileri de belirli amaçlarla bilişim teknolojisini kullanmaktadırlar. Türkçe ve Tarih bölümü öğrencilerinin öğrenim yaşantıları boyunca kullandıkları bilgi kaynakları arasında internet önemli bir yere sahiptir. [6]

2. Yöntem

Bu çalışmada; tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacı; sınıf öğretmen adaylarının bilişim teknolojilerine ilişkin görüşlerinin değerlendirmesidir. Araştırmanın evrenini sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileri, örneklemini ise Uşak Eğitim

Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileri (337 öğretmen adayı) oluşturmaktadır.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Cinsiyet	n	x	Std. deviation	Serbestlik Derecesi	t	p
Toplam	245	36,9918	7,49	334	2,863	,739
337	92	39,5978	7,29			

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Durumuna göre t- testi sonuçları

Katılımcıların cinsiyetleri ile bilişim teknolojilerine tutumları arasında $p < .05$ anlam düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplararası	1062,014	2	531,007	9,893	,000
Guruplarıçi	17873,817	333	53,675		
Toplam	18935,830	335			

Tablo 2. Katılımcıların Bilgisayar/internet Kullanabilme Düzeylerine göre ANOVA sonuçları

Sınıf öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine tutumları ile DÜZEY arasında $p < .05$ anlam düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplararası	698,046	4	174,512	3,167	,014
Guruplarıçi	18237,784	331	55,099		
Toplam	18935,830	335			

Tablo 3. Katılımcıların Bilgisayar/internet Kullandıkları Yer Durumuna göre ANOVA sonuçları

Sınıf öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine tutumları ile YER arasında $p < .05$ anlam düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplararası	143,913	4	35,978	,634	,639
Guruplarıçi	18791,917	331	56,773		
Toplam	18935,830	335			

Tablo 4. Katılımcıların Bilgisayar/internet Kullanma Amacına göre ANOVA sonuçları

Sınıf öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine tutumları ile amaçları arasında $p < .05$ anlam düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplararası	473,373	5	94,675	1,692	,136
Guruplarıçi	18462,457	330	55,947		
Toplam	18935,830	335			

Tablo 5. Katılımcıların Eğitimde Daha Etkili Olan Faktörlere İlişkin ANOVA sonuçları

Sınıf öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine tutumları ile ETKİ arasında $p < .05$ anlam düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırma bulgularına göre; adayların % 47.77'si bilgisayar/interneti iyi düzeyde kullanabilmekte, % 39.47'u bilgisayar/interneti eğitim amaçlı kullanmaktadır. "Öğretmenler Bilgisayar/İnternet ile Ders Vermeye Hazırdır" görüşü (2,22 ağırlıklı ortalama ile) en düşük değerde iken, "Hizmet Öncesinde Öğretmen Adaylarına Daha fazla Bilgisayar Eğitimi Verilmelidir" görüşü (3,89 ağırlıklı ortalama ile) en yüksek değere ulaşmaktadır.

CİNSİYET	F	%
Kız	245	72,70
Erkek	92	27,30
TOPLAM	206	100,00

Tablo 6. Katılımcıların Cinsiyet Durumu

Katılımcıların cinsiyet durumları incelendiğinde bayan katılımcıların (%72,70), erkek katılımcılara (%27,30) göre daha fazla olduğu gözlemlenmektedir.

DÜZEY	F	%
İyi	161	47,77
Orta	79	23,44
Çok İyi	72	21,36
Düşük	25	7,42
TOPLAM	337	100,00

Tablo 7. Katılımcıların Bilgisayar/interneti Kullanma Durumu

Gelişen teknolojinin eğitimde de kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Öğretmenlerin bilişim teknolojilerin derslerinde kullanabilmeleri için bilgisayar/internet kullanabilme yeterliliğine sahip olmaları gerekmektedir. Araştırma bulgularına göre, adayların %47,77'i bilgisayar/interneti 'iyi' derecede kullanmaktadır. Bu durum öğretmenlerin gelecekte beklenen performansı yerine getirebileceklerinin bir göstergesidir.

AMAÇ	F	%
Eğitim	133	39,47
Haber	73	21,66
Chat	55	16,32
Oyun	38	11,28
Diğer	38	11,28
TOPLAM	337	100,00

Tablo 8. Katılımcıların Bilgisayar/interneti Kullanma Amacı

Katılımcıların %39,47'si bilgisayar/interneti 'eğitim' amaçlı kullanmaktadırlar. Bunun yanında katılımcıların %21,66'sı ise

bilgisayar/interneti 'haber' edinme amacıyla kullanmaktadır. Katılımcıların bilgisayar/interneti kullanma amaçlarından 'eğitim' ve 'haber edinme' arasında büyük bir fark olmadığı gözlemlenmektedir.

YER	F	%
Evde	205	60,83
Okul	53	15,73
İnternetevi	40	11,87
Diğer	39	11,57
TOPLAM	337	100,00

Tablo 9. Katılımcıların Bilgisayar/interneti Kullandıkları Yer Durumu

Öğretmen adaylarının % 60,83'ü bilgisayar/interneti 'ev'lerinde kullanmaktadırlar. 'Okul'daki kullanma oranının %15,73 olması okuldaki bilgisayar/internet hizmetlerinin yeterli seviyede olup olmadığı hakkında kuşku doğurmaktadır.

ETKİ	F	%
Öğretmen	187	55,49
Kitap/Materyal	93	27,60
Bs/İnternet	57	16,91
TOPLAM	337	100,00

Tablo 10. Katılımcıların Eğitimde Etkili Faktörlere İlişkin Görüşleri

Araştırmada elde edilen bilgilere göre; katılımcılardan %16,91'i bilgisayar/internetin eğitimde daha etkili olduğunu düşünürken, %55,49'u öğretmenin eğitimde daha etkili olduğunu savunmaktadırlar. Katılımcılar bulgulardan da anlaşılacağı üzere yüz yüze eğitimin daha verimli olduğu görüşündedirler. "Hizmet öncesinde öğretmen adaylarına daha fazla bilgisayar eğitimi verilmelidir." görüşü (3,89 ağırlıklı ortalama ile) en yüksek değerdedir. Halen eğitim fakültelerinde 1. ve 2. yarıyılında iki ders teorik iki ders uygulama olmak üzere haftada dört saat bilgisayar dersi görmektedirler. Katılımcılara göre bu ders saati yetersiz görülmektedir. Ayrıca katılımcıların "Öğretmenler Bilgisayar/

internet ile ders vermeye hazırdır.” görüşü (2,22 ile) en düşük düzeydedir. Bu iki görüş birbiri ile ilişkilendirilebilir. Nitekim daha önce yapılan bir araştırmada da benzer bir sonuç elde edilmiştir. [7]

SORU	GÖRÜŞLERİNİZ	Ağırlıklı Ortalama
7	Bilgisayarlı Eğitimin öğrenciler üzerinde olumlu bir etkisi vardır	3,02
8	Bilgisayarlı Eğitime soyut işlemler (10-12 yaş) döneminde başlanmalıdır.	2,70
9	Bilişim teknolojilerini derslerde kullanmak öğrencinin motivasyonunu artırır	3,20
10	Öğrenciler ödevlerini hazırlarken bilgisayar/internette yararlanırlar	3,72
11	Bilgisayar/internet her derste sıkça kullanılmalıdır	2,70
12	Öğretmenler Bilgisayar/internet ile ders vermeye hazırdır	2,22
13	Bilişim teknolojilerini kendi derslerimde kullanabilirim	3,20
14	Eğitim vereceğim yaş grubunun bilişim teknolojilerinden yararlanmalıdır	3,12
15	Ders işlenirken bilişim teknolojilerinden yararlanmak süre-öğrenme kolaylığı açısından yararlıdır	3,34
16	Uzun süreli Bilgisayar/internet kullanımı öğrencilere zarar verebilir	3,86
17	Okullardaki teknoloji sınıflarının sayısı artırılmalıdır	3,71
18	Hizmet öncesinde öğretmen adaylarına daha fazla bilgisayar eğitimi verilmelidir	3,89
19	Bilgisayarlı eğitim öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmelerine katkı sağlar	2,80

Tablo 6. Katılımcıların Bilişim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri

SORU	GÖRÜŞLERİNİZ	Ağırlıklı Ortalama
18	Hizmet öncesinde öğretmen adaylarına daha fazla bilgisayar eğitimi verilmelidir	3,89
16	Uzun süreli Bilgisayar/internet kullanımı öğrencilere zarar verebilir.	3,86
10	Öğrenciler ödevlerini hazırlarken bilgisayar/internette yararlanırlar.	3,72
17	Okullardaki teknoloji sınıflarının sayısı artırılmalıdır.	3,71
15	Ders işlenirken bilişim teknolojilerinden yararlanmak süre-öğrenme kolaylığı açısından yararlıdır	3,34
9	Bilişim teknolojilerini derslerde kullanmak öğrencinin motivasyonunu artırır	3,2
13	Bilişim teknolojilerini kendi derslerimde kullanabilirim ³	3,2
14	Eğitim vereceğim yaş grubunun bilişim teknolojilerinden yararlanmalıdır	3,12
7	Bilgisayarlı Eğitimin öğrenciler üzerinde olumlu bir etkisi vardır	3,02
19	Bilgisayarlı eğitim öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmelerine katkı sağlar	2,8
8	Bilgisayarlı Eğitime soyut işlemler (10-12 yaş) döneminde başlanmalıdır.	2,7
11	Bilgisayar/internet her derste sıkça kullanılmalıdır	2,7
12	Öğretmenler Bilgisayar/internet ile ders vermeye hazırdır	2,22

Tablo 7. Katılımcıların Bilişim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri (Sıralı)

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda; Sınıf öğretmeni adaylarına verilen bilişim teknolojileri derslerinin yetersiz olduğu sonucu ortaya konulmuştur. Öğretmen adayları bilişim teknolojilerini kullanmada kendilerinin yetersiz olduklarını ileri sürmektedirler. Ancak aynı zamanda ders verecekleri öğrencilerinin bilişim teknolojilerini kullanmaları gerektiği görüşünü paylaşmaktadırlar. Yüz yüze eğitimi savunmakta, öğretmenin eğitim öğretimde vazgeçilmez bir eleman olduğunu öne sürmekte ve öğretmenlerin ders etkinliklerinde bilişim teknolojilerini yoğun olarak kullanımının gerekli olduğunu belirtmektedirler. Hizmet öncesinde öğretmen adaylarına daha fazla bilgisayar eğitimi verilmesi önerilmektedir.

5. Kaynaklar

[1] Karaman K., Hakkı Kurfalı "Sınıf Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojilerinin Kullanım Amaçlarının Belirlenmesi", Bilişim 07 14-16 Kasım 2007, Bildiriler Kitabı, sf 42 Sharaton Oteli, Ankara.

[2] Doğu, A.H. "Üniversiteyi Kazanan Öğrencilerin Temel Bilgi Teknolojilerini Kullanabilme Düzeylerinin Bölgesel Analizi" Bildiriler Kitabı sf.377-382, Akademik Bilişim 2008 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 30 Ocak - 01 Şubat 2008.

[3] Yumuşak A., Ü. Ayyıldız, H.Kaynar. "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilgisayar ve İnternete Yönelik Tutumları" Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi, Bildiriler Kitabı sf.41-47, 20-22 Mayıs 2004 ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi Ankara.

[4] Aksüt M. "Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Okuyazarlığı" Bildiriler Kitabı sf.103-108, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi. 20-22 Mayıs 2004 ODTÜ Kongre ve Kültür Merkezi Ankara

[5] Aksüt, M. Gülçin Atar, Şerife Atlı. "Türkçe Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojilerine Yaklaşımı" Bildiriler Kitabı sf.737-741, Akademik Bilişim 07 Dumlupınar Üniversitesi 31 Ocak-4 Şubat 2007 Kütahya (2007). http://ab.org.tr/ab07/kitap/atli_aksut_AB07.pdf

[6] Aksüt M., Songül ATEŞ, Onur ER, Sevgi BALABAN. "Üniversite Tarih Ve Türkçe Bölümü Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi", "10 th The International Educational Technology Conference (IETC)" Boğaziçi Üniversitesi, 26-28 Nisan 2010, İstanbul. (2010). Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi Cilt 2, Sayı 2 (2011)

[7] Aksüt M., Aytan Ay. "Öğretmen Adaylarına Mesleki Yeterlik Kazandırmada Bilişim Teknolojilerinin Yeri" Uluslar Arası Bilgisayar Teknolojileri Sempozyumu, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, 16-18 Mayıs 2007 Çanakkale (2007).